

**VILNIAUS R. BEZDONIŲ „SAULĖTEKIO“ PAGRINDINĖS MOKYKLOS
DIREKTORIUS**

**ĮSAKYMAS
DĖL VILNIAUS R. BEZDONIŲ „SAULĖTEKIO“ PAGRINDINĖS MOKYKLOS
SMURTO IR PATYČIŲ PREVENCIJOS IR INTERVENCIJOS VYKDYMO
TVARKOS APRAŠO PATVIRTINIMO**

2023 m. rugsėjo 7 d. Nr. V1-182
Bezdonys

Vadovaudamasis Lietuvos Respublikos švietimo ir mokslo ministro 2017 m. kovo 22 d. įsakymu Nr. V-190 „Dėl smurto prevencijos įgyvendinimo mokyklose rekomendacijų patvirtinimo“;

1. Tvirtinu Vilniaus r. Bezdonių „Saulėtekio“ pagrindinės mokyklos smurto ir patyčių prevencijos ir intervencijos vykdymo tvarkos aprašą (pridedama).

2. Pripažįstu netekusiu galios Vilniaus r. Bezdonių „Saulėtekio“ pagrindinės mokyklos direktoriaus 2017 m. birželio 21 d. įsakymą Nr. V1-72 „Dėl smurto ir patyčių prevencijos ir intervencijos vykdymo tvarkos aprašo tvirtinimo“.

Direktorius

Algimantas Baranauskas

PATVIRTINTA
 Vilniaus r. Bezdonių „Saulėtekio“
 pagrindinės mokyklos direktoriaus
 2023 m. rugsėjo 7 d. įsakymu Nr. V1-182

VILNIAUS R. BEZDONIŲ „SAULĖTEKIO“ PAGRINDINĖS MOKYKLOS SMURTO IR PATYČIŲ PREVENCIJOS IR INTERVENCIJOS VYKDYMO TVARKOS APRAŠAS

ISKYRIUS BENDROSIOS NUOSTATOS

1. Vilniaus r. Bezdonių „Saulėtekio“ pagrindinės mokyklos (toliau – mokykla) smurto ir patyčių prevencijos ir intervencijos vykdymo tvarkos aprašo (toliau – tvarkos aprašas) paskirtis – padėti mokyklai užtikrinti sveiką, saugią, užkertančią kelią smurto, prievartos apraiškomis aplinką, kuri yra psichologiškai, dvasiškai ir fiziškai saugi, teikti pagalbą vaikui, patiriančiam smurtą artimoje aplinkoje.

2. Tvarkos aprašas nustato smurto ir patyčių stebėsenos, prevencijos ir intervencijos vykdymą mokykloje.

3. Tvarkos aprašas remiasi šiais principais:

3.1. į smurtą ir patyčias būtina reaguoti nepriklausomai nuo jų turinio (dėl socialinės padėties, lyties, seksualinės orientacijos, negalės, religinės ar tautinės priklausomybės, išskirtinių bruožų ar kt.) ir formos;

3.2. kiekvienas mokyklos administracijos atstovas, mokytojas, švietimo pagalbos specialistas ar kitas darbuotojas, pastebėjęs ar sužinojęs apie smurtą ir patyčias, turi reaguoti ir stabdyti jas;

3.3. veiksmų turi būti imamasi visais atvejais, nepriklausomai nuo pranešančiųjų apie smurtą ir patyčias amžiaus ir pareigų bei nepriklausomai nuo besityčiojančiųjų ar patiriančių smurtą ir patyčias amžiaus ir pareigų.

4. Visi mokyklos bendruomenės nariai supažindinami su mokyklos smurto ir patyčių prevencijos ir intervencijos vykdymo tvarka, ją įgyvendinančiais dokumentais.

6. Tvarkos apraše vartojamos sąvokos:

6.1. smurtas ir patyčios – tai psichologinę ar fizinę jėgos persvarą turinčio asmens ar asmenų grupės tyčiniai, pasikartojantys veiksmai siekiant pažeminti, įžeisti, įskaudinti ar kaip kitaip sukelti psichologinę ar fizinę žalą kitam asmeniui. Smurtas ir patyčios gali būti tiesioginės (atvirai puolant ir / ar užgauliojant) ir / ar netiesioginės (skaudinant be tiesioginės agresijos):

6.1.1. žodinės patyčios: pravardžiavimas, grasinimas, ujjimas, užgauliojimas, užkabinėjimas, erzinimas, žeminimas ir kt.;

6.1.2. fizinės patyčios (smurtas): mušimas, spardymas, spaudimas, dusinimas, užkabinėjimas, turtinė žala ir kt.;

6.1.3. socialinės patyčios: socialinė izoliacija arba tyčinė atskirtis, gandų skleidimas ir kt.;

6.1.4. elektroninės patyčios: skaudinančių ir gąsdinančių asmeninių tekstinių žinučių ir / ar paveikslėlių siuntinėjimas, viešų gandų skleidimas, asmeninių duomenų ir komentarų skelbimas, tapatybės pasisavinimas siekiant sugriauti gerą vardą arba santykius, pažeminti ir kt.

6.2. smurtą ir patyčias patiriantis vaikas – mokinys, iš kurio yra tyčiojamas;

6.3. besityčiojantysis – mokinys ar suaugęs, inicijuojantis patyčias ir / ar prisidedantis prie jų;

6.4. smurtą ir patyčias patiriantis suaugęs – administracijos atstovas, mokytojas, švietimo pagalbos specialistas ar kitas darbuotojas, iš kurio tyčiojasi mokinys(iai);

6.5. smurto ir patyčių stebėtojas – mokinys, matantis ar žinantis apie patyčias;

6.6. smurto ir patyčių prevencija – veikla, skirta smurto ir patyčių rizikai mažinti imantis mokyklos bendruomenės narių (vaikų, administracijos atstovų, mokytojų, švietimo pagalbos specialistų, kitų darbuotojų, tėvų (globėjų, rūpintojų) švietimo, informavimo ir kitų priemonių;

6.7. smurto ir patyčių intervencija – visuma priemonių, taikomų visiems smurto ir patyčių dalyviams (patiriantiems, besityčiojantiems, stebėtojams), esant poreikiui įtraukiant mokinių tėvus (globėjus, rūpintojus);

6.8. smurto ir patyčių prevencijos ir intervencijos stebėseną – patyčių situacijos mokykloje stebėjimas renkant, analizuojant faktus ir informaciją, svarbią šio reiškinio geresniam pažinimui bei valdymui, reiškinio tolesnės raidos ir galimo poveikio prognozavimas;

6.9. smurtas artimoje aplinkoje – smurtas prieš artimos aplinkos asmenį.

7. Tvarkos aprašas parengtas vadovaujantis Jungtinių Tautų vaiko teisių konvencija, Lietuvos Respublikos švietimo įstatymu, Lietuvos Respublikos vaiko minimalios ir vidutinės priežiūros įstatymu, Lietuvos Respublikos vaiko teisių apsaugos pagrindų įstatymu, kitais įstatymų įgyvendinamaisiais teisės aktais.

II SKYRIUS

SMURTO IR PATYČIŲ STEBĖSENA IR PREVENCIJA MOKYKLOJE

8. Smurto ir patyčių prevencija ir intervencija yra svarbi mokyklos veiklos dalis, kurios planavimu, organizavimu ir stebėseną rūpinasi mokyklos administracija, vaiko gerovės komisijos (toliau – VGK) nariai, klasių vadovai, o ją vykdo visi mokyklos bendruomenės nariai.

9. Smurto ir patyčių prevencijos ir intervencijos vykdymo tvarkos įgyvendinimą koordinuoja VGK:

9.1. pagal poreikį inicijuoja anoniminę vaikų apklausą ir apibendrina jos rezultatus. Surenka apibendrintus duomenis iš klasių vadovų dėl mokykloje fiksuotų pranešimų apie smurtą ir patyčias ir atlieka jų analizę. Remiantis apklausos ir pranešimų apie smurtą ir patyčias analizės duomenimis esant sudėtingai situacijai rengia smurto ir patyčių prevencijos ir intervencijos priemonių planą. Aptaria turimą informaciją, svarsto prevencijos ir intervencijos priemonių taikymo plano turinį VGK posėdyje;

9.2. teikia siūlymus mokyklos vadovui dėl smurto ir patyčių prevencijos ir intervencijos priemonių įgyvendinimo mokykloje, mokyklos darbuotojų kvalifikacijos tobulinimo smurto ir patyčių prevencijos ar intervencijos srityje ir kitais klausimais;

9.3. teikia siūlymus mokyklos vadovui dėl šio tvarkos aprašo tobulinimo;

9.4. atlieka kitus šiame tvarkos apraše numatytus veiksmus.

10. Klasės vadovai vykdo smurto ir patyčių stebėseną ir prevenciją savo klasėje:

10.1. su mokyklos psichologu prireikus išanalizuoja ir apibendrina turimus pranešimus apie smurtą ir patyčias klasėje, informuoja VGK narius, koordinuojančius vykdymo tvarką, apie prevencijos, intervencijos taikomų priemonių rezultatus klasėje, teikia kitą svarbią informaciją, susijusią su smurtu ir patyčiomis;

10.2. klasių vadovai klasės valandėlių metu kreipia dėmesį ir aptaria su vaikais žodines, fizines, socialines, elektronines patyčias (jų atpažinimą, ypatumus ir tinkamą reagavimą) pasirinkta forma; tikslas – aptarti su vaikais priežastis, kodėl vyksta patyčios, padėti vaikams atskirti mitus ir faktus, susijusius su patyčiomis, drąsinti apie tai kalbėti atvirai, pasakyti suaugusiam, aptarti galimus sprendimų būdus.

10.3. klasių vadovai tėvų (globėjų, rūpintojų) susirinkimų metu skiria laiko mikroklimato klasėje aptarimui.

III SKYRIUS

SMURTO IR PATYČIŲ INTERVENCIJA MOKYKLOJE

11. Visais įtariamų ir realių smurto ir patyčių atvejais kiekvienas mokyklos administracijos atstovas, mokytojas ar švietimo pagalbos specialistas, kitas darbuotojas reaguodamas:

11.1. įsikiša įtarus ir / ar pastebėjus smurtą ir patyčias – nutraukia bet kokius tokį įtarimą keliančius veiksmus;

11.2. primena mokiniui, kuris smurtauja ir tyčiojasi, mokyklos vertybes ir elgesio taisykles;

11.3. esant pagalbos mokinio sveikatai ir gyvybei reikalingumui, kreipiasi į pagalbą galinčius suteikti asmenis (tėvus, globėjus, rūpintojus), mokyklos darbuotojus ar institucijas (pvz.: policija, greitoji pagalba);

11.4. raštu informuoja klasės vadovą apie įtariamą ir / ar įvykusias patyčias (pildo tarnybinį pranešimą);

11.5. į gautą informaciją apie smurtą artimoje aplinkoje – informuoja mokyklos administraciją, kuri pasitikslinusi informaciją kreipiasi specializuotos kompleksinės pagalbos centrą, o apie smurtą patyrusį asmenį – specializuotos kompleksinės pagalbos centrą (toliau – SKPC) ir

policiją, ir pateikia būtiniausias kontaktinius šio asmens duomenis (nurodo vardą, pavardę, telefono ryšio numerį, elektroninio pašto adresą). Smurto artimoje aplinkoje pavojų patiriantis asmuo ar smurtą patyręs asmuo informuojamas, kad su juo susisieks specializuotos kompleksinės pagalbos centras ir, jam sutikus, suteiks pagalbą, šiam asmeniui pateikiami specializuotos kompleksinės pagalbos centro ir emocinės pagalbos tarnybos telefono ryšio numeriai, elektroninio pašto adresai ir rašytinė informacija apie teikiamos specializuotos kompleksinės pagalbos smurto artimoje aplinkoje pavojų patiriantiems asmenims ar smurtą patyrusiems asmenims pobūdį bei informacija, nurodyta Reglamento (ES) 2016/679 13 straipsnyje. Jeigu smurto artimoje aplinkoje pavojų patiriantis asmuo ar smurtą patyręs asmuo yra nepilnametis, specializuotam kompleksinės pagalbos centrui perduodami šio nepilnamečio asmens atstovo pagal įstatymą ir jo asmens duomenys (atstovo pagal įstatymą vardas, pavardė, telefono ryšio numeris, elektroninio pašto adresas, nepilnamečio vardas, pavardė).

11.6. atlieka kitus šiame tvarkos apraše numatytus veiksmus.

12. Mokyklos administracijos atstovo, mokytojo, švietimo pagalbos specialisto ar kito darbuotojo veiksmai įtarus ir / ar pastebėjus elektronines patyčias ar gavus apie jas pranešimą:

12.1 išsaugo vykstančių elektroninių patyčių įrodymus ir nedelsiant imasi visų reikiamų priemonių elektroninėms patyčioms sustabdyti:

12.1.1. pastebėjus elektronines patyčias vykstant esamuoju laiku, jei asmuo turi tokią galimybę, nedelsiant įvardina patyčių situaciją dalyviams, informuoja, kokių priemonių bus imtasi;

12.1.2. gavęs informaciją apie anksčiau įvykusias elektronines patyčias, praneša klasės vadovui;

12.2. įvertina grėsmę mokiniui, jo sveikatai ir esant poreikiui kreipiasi į pagalbą galinčius suteikti asmenis (tėvus, globėjus, rūpintojus ar mokyklos darbuotojus) ar institucijas (pvz.: policija, greitoji pagalba);

12.3. surenka informaciją apie besityčiojančių tapatybę, dalyvių skaičių ir kitus galimai svarbius faktus;

12.4. informuoja klasės vadovą apie elektronines patyčias ir pateikia įrodymus (išsaugotą informaciją);

12.5. atlieka kitus šiame tvarkos apraše numatytus veiksmus.

13. Klasės vadovas, gavęs informaciją apie įtariamą ir / ar įvykusį smurtą arba patyčias:

13.1. užpildo tarnybinį pranešimą apie smurtą ar patyčias;

13.2. organizuoja individualius pokalbius su patyčių dalyviais, informuoja jų tėvus (globėjus, rūpintojus), esant poreikiui kviečia mokinių tėvus (globėjus, rūpintojus) dalyvauti pokalbiuose;

13.3. atlieka kitus šiame tvarkos apraše numatytus veiksmus.

14. Klasės vadovas, nesiliaujant smurtui ir patyčioms ar esant sudėtingesniai patyčių atvejui, kreipiasi į mokyklos administraciją ir perduoda surinktus faktus apie netinkamą elgesį.

15. Mokyklos administracija:

15.1. imasi spręsti patyčių situaciją, bendrauja su patyčių dalyviais, jų tėvais (globėjais, rūpintojais);

15.2. esant sudėtingesnei situacijai paveda incidentą išanalizuoti V GK.

16. Mokyklos V GK įvertinusi turimą informaciją:

16.1 numato veiksmų planą, supažindina su jo nevykdymo pasekmėmis skriaudėją ir jo tėvus (globėjus, rūpintojus), esant poreikiui koreguoja veiksmų planą;

16.2. apie rezultatus informuoja administraciją;

16.3 atlieka kitus šiame tvarkos apraše numatytus veiksmus.

17. Mokiniui pasityčiojus iš administracijos atstovo, mokytojo, švietimo pagalbos specialisto ar kito darbuotojo asmuo pastebėjęs ir / ar įtaręs smurtą ar patyčias turėtų parašyti tarnybinį pranešimą, informuoti mokyklos administraciją, kuri imasi šiame tvarkos apraše ar kituose mokyklos dokumentuose numatytų veiksmų.

18. Administracijos atstovui, mokytojui, švietimo pagalbos specialistui ar kitam darbuotojui pasityčiojus iš mokinio, asmuo pastebėjęs ir / ar įtaręs smurtą ar patyčias, turėtų informuoti mokyklos administraciją, kuri imasi šiame tvarkos apraše ar kituose mokyklos dokumentuose numatytų veiksmų. Mokinys apie suaugusiojo žmogaus smurtą ar patyčias mokykloje praneša mokyklos administracijai ir apie tai informuoja savo tėvus (globėjus, rūpintojus), kuriems rekomenduojama raštu kreiptis į mokyklos administraciją.

19. Mokyklos administracija, sužinojusi apie mokyklos darbuotojo patiriamą smurtą ar patyčias arba

mokyklos darbuotojo tyčiojimasi, privalo nedelsiant imtis priemonių, numatytų šiame tvarkos apraše.

20. Kitiems smurto ar patyčių dalyviams pagal individualius poreikius mokykloje teikiama švietimo pagalbos specialistų ar pedagogų pagalba.

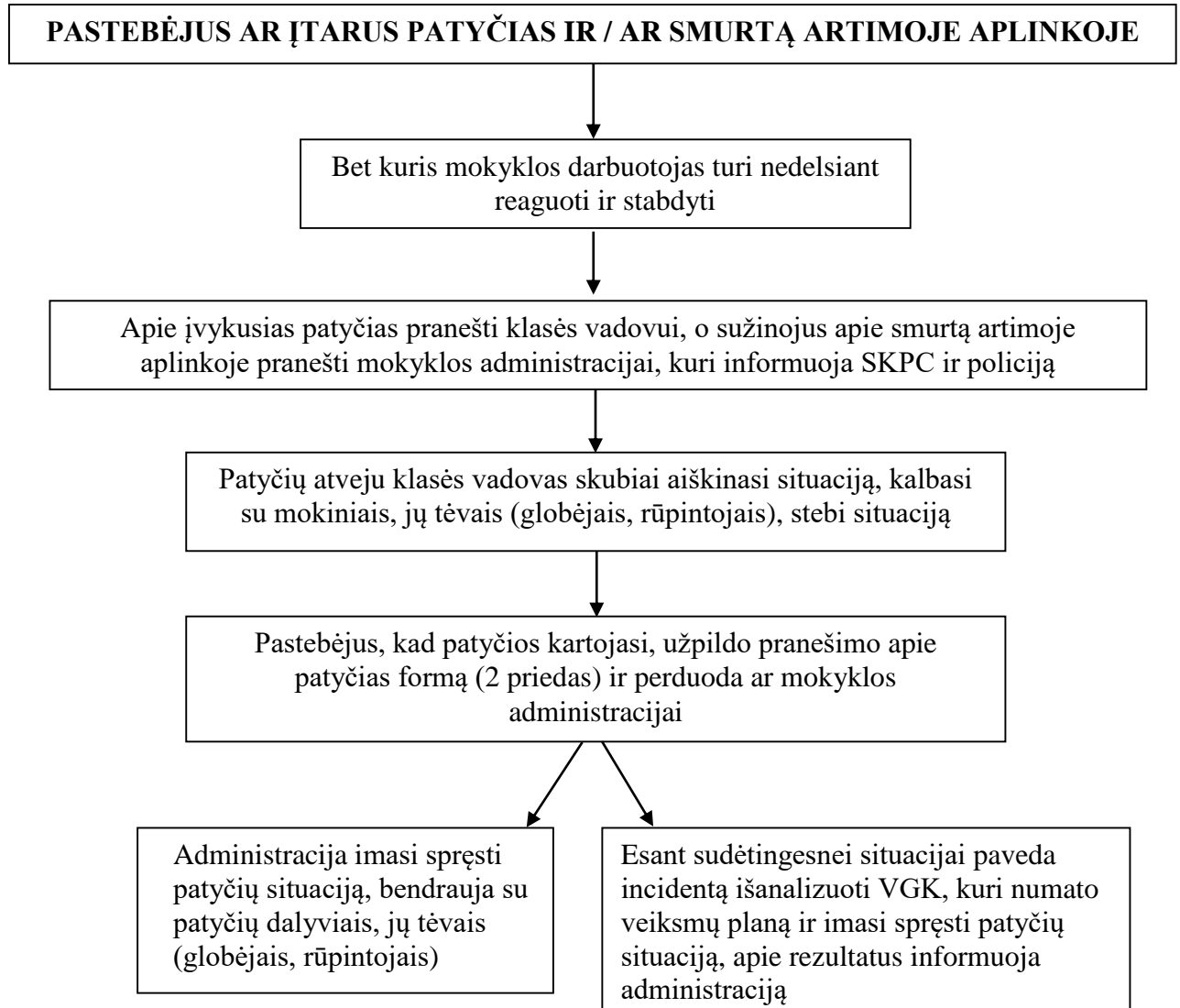
21. Tais atvejais, kai mokykloje nėra švietimo pagalbos specialistų ar yra kitos priežastys, dėl kurių negali būti teikiama švietimo ar kita pagalba, ar netikslinga ją teikti mokykloje, klasės vadovas ir / ar administracijos atstovas nukreipia mokinį ir jo tėvus (globėjus, rūpintojus) į Vilniaus rajono savivaldybės PPT.

IV SKYRIUS BAIGIAMOSIOS NUOSTATOS

22. Visi dokumentai, susiję su mokiniu ir jo asmeniniu gyvenimu, yra konfidencialūs ir naudojami tik tiek, kiek tai būtina atsakingiems fiziniams ar juridiniams asmenims atlikti pavestas funkcijas, užtikrinti mokinio teises ir teisėtus interesus.

23. Tvarka skelbiama mokyklos internetinėje svetainėje: <http://www.sauletekio.vilniausr.lm.lt>.

**VILNIAUS R. BEZDONIŲ „SAULĖTEKIO“ PAGRINDINĖS MOKYKLOS
REAGAVIMO Į SMURTĄ IR PATYČIAS PLANAS**

Mokyklos smurto ir patyčių
prevencijos ir intervencijos
vykdymo tvarkos aprašo
2 priedas

VILNIAUS R. BEZDONIŲ „SAULĖTEKIO“ PAGRINDINĖ MOKYKLA

Mokyklos direktoriui

PRANEŠIMAS APIE PATYČIAS

(data)

Bezdonys

Bendrieji duomenys:

Kam pranešta apie patyčias:	
Kas pranešė apie patyčias:	
Kada vyko patyčios:	
Kur įvyko patyčios:	
Kokia patyčių forma naudota ar įtariama, kad buvo naudota:	
☐ fizinė: vaiko užgauliojimas veiksmais (pargriovimas, įspyrimas, kumštelėjimas, spjaudymas, daiktų atiminėjimas ar gadinimas, plaukų pešiojimas ir pan.);	
☐ socialinė: įvairūs gąsdinantys, bauginantys gestai, ignoravimas, siekiant parodyti, kad vaikas yra nepageidaujamas ar atstumiamas;	
☐ elektroninė: patyčios, vykstančios elektroninėje erdvėje: socialiniuose tinkluose, kitose vietose internete, naudojant mobiliuosius telefonus (nemalonių žinučių arba elektroninių laiškų rašymas, skaudinantis bendravimas pokalbių kambariuose, vaiko asmeninio gyvenimo detalių viešinimas, tapatybės pasisavinimas ir pan.).	
☐ Kiti pastebėjimai (įrašyti)	
Ar yra žinoma apie tokio elgesio pasikartojimą:	

Duomenys apie patyčių dalyvius:

Vaiko(ų), patyrusio(ų) patyčias, Vardas(i), pavardė(s)	
Vaiko(ų), kuris(ie) tyčiojosi, Vardas(i), pavardė(s)	
Vaiko(ų), stebėjusio(ų) patyčias, vardas(i), pavardė(s), klasė(s)	

Informacija apie įvykį ir planuojamus veiksmus.

--